

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. De loco & alijs, quæ pertinent ad apparatus huius celebrationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

dici q̄ natiuitas æterna s̄m se est in plena luce: & ob hoc in euangelio tertie missæ fit mentio de natiuitate æterna: s̄m autem natiuitatem corporalem, ad literam natus est de nocte, in signu quod ueniebat ad tenebras infirmitatis nostræ. vnde & missa nocturna dicitur euangelium de corporali Christi natiuitate: sicut etiam & in alijs diebus in quibus occurrunt plura Dei beneficia, uel recolenda, uel expetenda, plures missæ celebrantur in die: puta una pro festo, & alia pro ieiunio, uel pro mortuis.

AD TERTIUM dicendum, quod (sicut dictum est superius) * Christus uoluit ultimum hoc sacramentum discipulis tradere, ut fortius eorum cordibus imprimeretur. & ideo post cœnam in fine diei hoc sacramentum consecrauit, & discipulis suis tradidit. A nobis tamen celebratur hora dominicæ passionis, scilicet diebus festis in tertia, quando crucifixus est linguis iudeorum, ut dicitur Mar. 15. & quando Spiritus sanctus descendit super discipulos, uel diebus profestis in sexta: quando crucifixus est in manibus militum, ut habetur Ioan. 19. uel diebus ieiuniorum in nona, quando uoce magna clamans emisit spiritum, ut dicitur Matth. 27. Potest tamen tardari, maxime quando sunt ordines faciendi, & præcipue sabbatho sancto, tum propter prolixitatem officij, tum quia ordines pertinent ad diem dominicam, ut habetur in Decret. distin. 75. cap. 1. quod a patribus. Possunt tamen missæ celebrari in prima parte diei propter aliquam necessitatem, ut dicitur de consecr. distin. 1. cap. Necessè est &c.

AD QVARTVM dicendum, q̄ regulariter missa debet celebrari in die, & non in nocte: quia ipse Christus est præsens in hoc sacramento, qui dicit Ioan. 9. Me oportet operari opera eius, qui misit me donec dies est: uenit nox quando nemo potest operari, quando in mundo sum, lux sum mundi: ita tamen quod principium diei accipiatur non à media nocte: nec etiam ab ortu solis, id est, quâdo substantia solis apparet super terram, sed quando incipit apparere aurora: tunc enim quodammodo dicitur sol ortus, in quantum claritas radiorum eius apparet. vnde & Marci. 16. dicitur, quod mulieres uenerunt ad monumentum orto iam sole: cum tamen uenerint, cum adhuc tenebræ essent ad monumentum, ut dicitur Ioan. 20. Sic enim hanc contrarietatem soluit 1. August. in lib. de consen. Euang. Specialiter tamen in nocte natalis Domini missa celebratur propter hoc, quod Dominus in nocte natus est, ut dicitur de consecr. * dist. 1. c. Noctè &c. & similiter etiã in sabbatho sancto circa noctis principium, propter hoc quod Dominus nocte surrexit, id est, cum adhuc tenebræ essent ante manifestum solis ortum.

AD QVINTVM dicendum, quod sicut habetur de consecr. distin. 1. ex Decreto 1. Alex. Papæ, iussit sacerdoti unam missam in die una celebrare: quia Christus semel passus est, & totum mundum redemit, & ualde felix est, qui unam digne celebrare potest: quidam tamen pro defunctis unam faciunt, alteram de die, si necesse sit. Qui uero pro pecunia aut adulationibus secularium, una die præsumunt plures celebrare missas, non estimo euadere damnationem. & extra de celebrat. miss. dicit Innoc. tertius, quod excepto die natiuitatis dominicæ (nisi causa necessitatis suadet) sufficit sacerdoti semel in die unam missam solummodo celebrare.

ARTICVLVS III. Vtrum oporteat hoc sacramentum celebrari in domo et uasis sacris.

AD TERTIUM sic procedit. Vt q̄ non oporteat hoc sacramentum celebrari in domo & uasis sacris. Hoc enim sacm est representatiuum dominicæ passionis: sed Chrs non est passus in domo, sed extra portam ciuitatis, s̄m illud Hebr. vlt. Iesus, ut sanctificaret p̄ suum sanguinem populū, extra portam passus est. ergo ut q̄ hoc sacramentum non debeat celebrari in domo, sed magis sub dio.

¶ 2. Pret. In celebratione huius sacri debet ecclesia imitari morem Christi & apostolorū: sed domus, i qua primo Chrs hoc sacm fecit, non fuit consecrata: sed fuit quoddã cœcenaculum, à quodã patrefamilias preparatum, ut h̄ Lucę 22. Legitur etiã Actōrū 2. q̄ Apostoli erant perdurantes vnanimiter in templo, & frangentes circa domos panē, & sumebāt cibū cum exultatione. ergo nec modo oportet domos esse consecratis, in quibus hoc sacramentum celebratur.

¶ 3. Pret. Nihil frustra i Ecclesia fieri debet, quæ spiritu sancto gubernatur: sed frustra ut adhiberi consecratio ecclesiæ uel altari, & huiusmodi reb. Inanimatis, quæ non sunt susceptiue gratiæ, uel spiritualis uirtutis. Inconuenienter igitur huiusmodi consecrationes in ecclesia fiunt.

¶ 4. Pret. Solum diuina opera debent recoli cum quadã solennitate, s̄m illud Psal. 91. In operibus manuum tuarum exultabo: sed ecclesia uel altare opere humano cōsecrat, sicut & calix & ministri, & alia h̄mōi: sed horū cōsecrationes non recoluntur celebriter in ecclesia. ergo neq̄ cōsecratio ecclesiæ uel altaris, cum solennitate recoli debet.

¶ 5. Pret. Veritas debet r̄ndere figure: sed in veteri testō, quod gerebat figurā noui, non fiebat altare de lapidib. sectis. d̄r enim Exod. 20. Altare de terra facietis mihi. q̄ si altare lapideum feceris mihi, non ædificabis illud de sectis lapidib. Exodi 27. mandat fieri altare de lignis sethim uestitis ære, uel etiã auro, ut h̄ Exod. 25. ergo uidetur inconuenienter obseruari in ecclesia, quod altare fiat solū de lapide.

¶ 6. Pret. Calix cū patena representat sepulchrū Christi, qd̄ fuit excisum in petra: ut in euangelij h̄. ergo calix debet de petra

Super Questionis 83. Artic. tertium.

IN art. 3. quæst. 83. Ad tertium dubij occurrit de uirtute altaris ecclesiæ, & aliorū inanimatorū consecratorū: an sit solū ex parte nostri (qui inde concipiunt reuerentiam ac deuotionē) an ex parte rei, & si ex parte rei, an sit in ipsis reb. uirtus aliqua spiritualis, an sola diuina assistentia, & an general modo r̄tum, an speciali quodam modo diuina ibi uirtus assitit.

¶ d horum euidentiā sciendum est, q̄ sunt in hac re modo dicendi duo extremi. Alter, q̄ huiusmodi cōsecrationes ab ecclesia, adiuuata, ex parte tr̄n̄s sententia: ita deuotio nostra est, quæ effectus diuine uirtutis prouocat apparere ibi magis quam alibi: quoniam Deus nullo speciali modo est in his post consecrationē: quo prius non erat. Et ratio est, quia consecrationes istæ sunt humana opera, nihil conferentes rei cōsecratæ, s̄m rem. Alter, quod p̄ huiusmodi cōsecrationes adipsas res ipsæ quandã uirtutem spirituale, quæ est quadam qualitas intentionalis, uel intentio coloris in aere, & super uerba literæ huius fundat. Verque autem modus uirtutis uisus v̄i, & media uia procedendo, dicendū est, quod per huiusmodi cōsecrationes adipsas res spirituales uirtutem inchoant, & in hoc ipso forniunt diuinam præsentiam speciali modo. Consecrationes siquidē ecclesiasticæ non sunt humana tantū opera, sed sunt efficaces ex Christi sacerdotio: à quo sicut per seipsum efficaciam habent sacramentalis operationes, quia ab ipso immediate sunt instituta sacramenta, ita participatum in ministris suis efficaciam præbet consecrationibus, quæ ab ipso sunt: ita quod

De consecr. dist. 75. cap. 1. quod a patribus. De consecr. dist. 1. cap. Necessè est &c.

De consecr. dist. 1. c. Noctè &c.

De consecr. dist. 1. c. Noctè &c.

In decret. dist. 75. cap. 1. quod a patribus.

4. dist. 73. q. 1. art. 2. q. 5. & dist. 74. q. 2. art. 2. ad 9.

De consecr. dist. 75. cap. 1. quod a patribus.

De consecr. dist. 1. c. Noctè &c.

De consecr. dist. 1. c. Noctè &c.

De consecr. dist. 1. c. Noctè &c.

ex Christi sacerdo-
tio diffuso, participa-
to in nobis, res con-
secrata: habiles red-
duntur ad excitandā
in nobis reuerentiā,
& deuotionem, sicut
aqua ex tactu carnis
Christi reddita sunt
habiles ad baptisum,
& huiusmodi habili-
tas vocatur spiritua-
lis virtus inchoati-
ue. Et hinc apparet,
q̄ Deus qui ante cō-
secrationem erat ec-
clesiā præsens, sicut
alijs rebus per præ-
sentiam, essentiam,
& potentiam, si: pos-
tea, præsens altari,
Ecclesiæ, & alijs hu-
iusmodi speciali mo-
do, sicut nouo insti-
tuto ad excitandā
reuerentiā & deu-
otionem circa diu-
inum cultum. Perdu-
citur autem ad com-
plementū huiusmo-
di virtus, cum diui-
na huiusmodi assi-
stētia actualiter vtr-
re consecrata ad ex-
citandā deuotionē,
reuerentiā, uel ali-
quem alium effectū,
ad quem res conie-
rata est faciendū.
Consonare autē do-
ctrinam hanc iupra-
dictis, & literę huius,
& his quę commu-
niter opinamur de
reb. inanimatis con-
secratis, facile patet
applicando, præter
hoc quod probabi-
lis valde est.
Et hæc de Eucha-
ristia dicta pro nunc
sufficiant.

fieri, & non solum de argento, F
uel stanno.
¶ 7 Præter. Sicut aurū pretiosius
est inter materia ualorum, ita
panni serici pretiosiores sunt in-
ter alios pannos, ergo sicut cal-
ix fit de auro, ita pallæ altaris
debent de serico fieri, & non so-
lum de panno lineo.
¶ 8 Præter. Dispensatio sacerdotū,
& ordinatio eorumdem ad mi-
nistros ecclesiæ pertinet, sicut
dispensatio rerum tpaliū subiacet
ordinationi principū secu-
larium, vnde & Apost. dicit 1.
Cor. 4. Sic nos existimct homo,
ut ministros Chri, & dispensa-
tores mysteriorum Dei: sed si
circa dispensationē rerum tpaliū
aliquid fiat contra statuta
principū, hī irritū, ergo si hæc
q̄ dicta* sunt, cōuenienter sunt
statuta per prælatos ecclesiæ, n̄
q̄ sine his corpus Christi consi-
si non possit: & sic v̄ sequi, q̄
verba Christi non sint sufficiē-
tia ad hoc sacrm̄ conficiendū,
quod est inconueniens: non er-
go v̄ conueniens fuisse, quod
hæc circa celebrationem huius
sacramenti statuerentur.
SED CONTRA est, quod ea q̄
per ecclesiam statuuntur, ab ip-
so Christo ordinantur, q̄ dicit.
Matthæi 18. Vbi cūque fuerint
duo uel tres cōgregati in no-
me meo, ibi sum in medio eorum.
RESPOND. Dicendum, q̄ i his
quæ circumstant hoc sacramētū,
duo considerantur: quorū unū
pertinet ad representationē eo-
rum, quæ circa dñicam passio-
nem sunt acta: aliud autē perti-
net ad reuerentiā huius sacri,
in quo Christus s̄m ueritatem
continetur, & non solum in figura, unde & conse-
crations adhibētur his rebus, q̄ ueniunt in usum
huius sacramenti: tum, propter sacramenti reue-
rentiam, tum ad representandum effectum sa-
cramenti, * qui ex passione Christi provenit, secū-
dum illud Heb. vii. Iesus ut sanctificaret per suum
sanguinem populum &c.
AD PRIMUM ergo dicendū, q̄ regulariter hoc
sacrm̄ celebrari debet in domo, per quam signifi-
catur ecclesiā, s̄m illud 1. Thim. 3. Vt scias quō opor-
teat te in domo Dei conuersari, quæ est ecclesiā
Dei uiu: extra ecclesiam enim non est locus ueri
sacrificij, vt * Aug. dicit. & quia ecclesiā non erat
concludenda sub finibus gentis iudaicæ, sed erat
in uniuerso mundo fundanda, ideo passio Christi
non est celebrata intra ciuitatem iudeorū, sed sub-
ditio, ut s̄ctorus mundus se haberet ad passionem
Christi, ut domus, & tamen, ut d̄ de cōsec. ¶ dist. 1.
c. cōcedimus, in itinere positus si ecclesiā defuerit,
subditio, s̄m in tentorio si tabula altaris consecra-
ta, ceteraq; sacra mysteria ad id officium prinetia
ibi affuerint, missarū solēnia celebrari cōcedimus.
AD SECVNDVM dicendū, q̄ domus, in qua hoc
sacrm̄ celebratur, ecclesiam significat, sicut & eccle-

siā nominatur: quæ conuenienter cōsecratur, tum
ad representandam sanctificationem, quæ ecclesiā
cōsecrata est per passionem Christi, tum etiam ad
significandam sanctitatem, quæ requiritur in his,
qui hoc sacramentum suscipere debent. Per altare
autem significatur ipse Christus, de quo dicit Apo-
stolus Heb. vii. Per ipsum offerimus hostiā laudis
Deo, unde & cōsecratio altaris significat sanctita-
tem Christi, de qua dicitur Luca 1. Quod ex te na-
sectur sanctum, uocabitur filius Dei, unde de con-
sec. dist. 1. dicitur: ¶ Altaria placuit non solum un-
ctiōne christimatis, sed etiā sacerdotali benedictio-
ne sacrari. & ideo regulariter non licet celebrare
hoc sacramentum, nisi in domib. consecratis. Vn-
de sicut habetur de consec. * dist. 1. Nullus presby-
ter missas celebrare presumat, nisi in cōsecratis ab
ab Episcopo locis. Propter quod etiam, quia paga-
ni non sunt de ecclesiā, nec alij infideles, ideo eadē
distinctione legitur, ¶ Ecclesiam, in qua mortuorū
cadavera infidelium sepeliuntur, sanctificare non
licet: sed si apta uideatur ad consecrandum, inde
equalis corporibus, & rasis parietibus uel tignis
eius loci, reardificetur: sed si hæc consecrata prius
fuerit, missas in ea celebrare licet, tamen si fideles
fuerint, qui in ea sepulti sunt. Propter necessita-
tē tamen potest hoc sacramentum peragi in do-
mibus non consecratis, uel uiolatis: sed tamen de
consensu Episcopi, unde in eadem distinctione legi-
tur: ¶ Missarum solēnia nō ubique, sed in locis
ab Episcopo consecratis, uel ubi ipse permiserit, ce-
lebranda esse censemus. Non tamē sine altari por-
tatili consecrato, unde in eadem distinctione legitur: ¶
Concedimus si ecclesiā fuerint incense, uel combu-
stæ in Capellis cū tabula consecrata, missas ire-
rum celebrari, quia enim sanctitas Christi fons est
totius ecclesiasticæ sanctitatis, ideo in necessitate
sufficit ad peragendum hoc sacramentum, altare
sanctificatum. Propter quod etiam nunquam ec-
clesiā sine altari consecratur: tamen sine ecclesiā
quandocūq; consecratur altare cum reliquijs san-
ctorum quorum uirta abscondita est cum Christo
in Deo. Vnde in eadem distinctione legitur, * Pla-
cuit ut altaria, in quib. nullum corpus aut reliqui-
martyris conditæ probantur, ab Episcopis, qui cum
dem locis præsumt, si fieri potest, euertantur.
AD TERTIVM dicendū, quod Ecclesiā, & alta-
re, & alia huiusmodi inanimata, consecratur, nō
quia sint gratiæ susceptiua, sed quia ex consecra-
tione adipiscuntur quandam spiritualem uirtutē,
per quam apta redduntur diuino cultui, ut scilicet
homines deuotionem quandā exinde percipiant,
vt sint paratiores ad diuina, nisi hoc propter irre-
uerentiam impediatur, unde & 2. Machabæorū 3.
dicitur. Vere Dei uirtus quædam est in loco: nam
ipse qui habet in caelis habitationem, uisitor &
auditor est loci illius. Et inde est, q̄ huiusmodi ante
consecrationem emundantur & exorcizantur,
ut exinde uirtus inimici pellatur. Et eadem ratione
ecclesiæ, quæ sanguinis effusione, aut cuiuscunq;
semine polluta fuerint, reconciliantur: quia p pec-
catum ibi commissum, apparet ibi aliqua opera-
tio inimici. Propter quod etiam in eadem distin-
ctione legitur: ¶ Ecclesias Arrianorum ubicunq;
inteneritis catholicas, eas diuinis precibus & ope-
ribus absque ulla mora consecrate. Vnde & quidā
probabiliter dicunt, quod per ingressum ecclesiæ
consecrate homo consequitur remissionē pecca-
torum uenialium, sicut & per asperisionem aquæ
benedicte: inducemes quod in Psal. 84. d̄, Benedi-
xisti

Dicitur in tit. & in arg.

Alias sancti raris.

In lib. sent. que ex Aug. decer. Per sunt c. 15. to. 3. i. 11.

De consec. dist. 1. c. cōcedimus, in medio illi.

De consec. dist. 1. c. cōcedimus, in 2.

De consec. dist. 1. c. Nullus presbyter...

De consec. dist. 1. c. Episcopi...

De consec. dist. 1. c. Missarum...

End. dist. 1. c. cōcedimus, c. cōcedimus.

De consec. dist. 1. c. Placuit...

De consec. dist. 1. c. Episcopi...

xisti Domine terram tuam, remisisti iniquitatem plebis tuæ. & ideo propter uirtutem, quæ ex consecratione ecclesiæ acquiritur, consecratio ecclesiæ non iteratur. unde in eadem distinctione ex concilio Niceno legitur: † ecclesijs semel Deo consecratis, non debet iterum consecratio adhiberi, nisi aut ab igne exusta, aut sanguinis effusione, aut cuiusquam semine polluta fuerint: quia sicut in fans à quali cumque sacerdote in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti semel baptizatus, non debet iterum baptizari; ita nec locus Deo dicatus, est iterum consecrandus, nisi propter causas quas superius nominamus: si tamen fidem sanctæ Trinitatis tenuerint qui consecrauerunt, alioquin qui sunt extra ecclesiam, consecrare non possunt: sed sicut in eadem distinctio legitur, † Ecclesiæ uel altaria, que ambigua sunt de consecratione, consecrantur. Propter hoc etiam, quod aliquam spiritualem uirtutem adipsicuntur per consecrationem, in eadem distinctione statutum legitur: † Ligna ecclesiæ dedicate, non debent ad aliud opus iungi nisi ad aliam ecclesiam, uel igni comburenda, uel ad profectum in monasterio fratribus: in laicorum autem opera non debent admitti. & ibidem legitur: † Altaris palla, cathedra, candelabrum, & uelum, si fuerint uetustate consumpta, incendio dentur: cineres quoque eorum in baptisterio inferantur, aut in pariete, aut in fossis pauperum iacentur, ne introeuntium pedibus inquinentur.

AD QVARTVM dicendum, quod quia consecratio altaris representat sanctitatem Christi, consecratio uero domus sanctitatem totius ecclesiæ: ideo conuenientius recolitur cum sanctitate & solennitate consecratio ecclesiæ uel altaris, quam aliorum que consecrantur. Propter quod etiam octo diebus solennitas dedicationis agitur, ad significandam beatam resurrectionem Christi & membrorum ecclesiæ. Necesse opus solius hominis consecratio ecclesiæ & altaris, cum habeat spiritualem uirtutem, unde de consecratione distinctio eadem dicitur: † Solennitates dedicationum ecclesiarum per singulos annos, solenniter sunt celebranda: quod autem octo diebus encaenia sint celebranda, in lib. Reg. perfecta dedicatione templi, reperies, scilicet 3. Reg. 8.

AD QVINTVM dicendum, quod sicut legitur de consecratione distinctio altaria, si non sint lapidea, Christum unctio non consecrantur. Quod quidem em competit & significationi huius sacramenti: tum, quia altare significat Christum, dicitur autem prima Corinthiorum decimo: Petra autem erat Christus: tum etiam, quia corpus Christi in sepulchro lapideo fuit reconditum. Competit etiam quo ad uolum sacramenti: lapis enim & solidus est, & de facili potest inueniri ubique: quod non erat necessarium in ueteri lege ubi fiebat in uno loco altare. Quod autem mandatur altare fieri de terra, uel de lapidibus insectis, fuit ad idolatriam remouendam.

AD SEXTVM dicendum est, quod sicut in distinctione eadem dicitur c. Vasa quodam sacerdote non aureis, sed ligneis calicibus utebantur. Zepherus autem Papa patenis uitreis missam celebrari constituit, deinde Urbanus omnia fecit argentea. Postmodum autem statutum est, ut calix Domini cum patena, siue ex auro omnino siue ex argento fiat, uel saltem stanneus calix habeatur: de ære autem aut ex aurichalco non fiat, quia hoc uini uirtute æruginem parit, pariterque uomitum prouocat. Nullus autem in ligneo seu uitreo calice presumat missam cantare: quia lignum porosum est, & san-

A quis consecratus in eo remaneret: uirtum autem fragile est, & posset fractionis periculi imminere, & eadem ratio est de lapide. & ideo propter reuerentiam facti statutum est, ut ex prædictis materijs calix fiat.

AD SEPTIMVM dicendum, quod ubi potuit sine periculo fieri, ecclesia statuit circa hoc factum id, quod expressius representat passionem Christi. Non erat autem tantum periculum circa corpus, quod ponitur in corporali sicut circa sanguinem, qui continetur in calice. & ideo licet calix non fiat de petra: corporale tamen fit de panno lineo, quo corpus Christi fuit inuolutum. unde in epistola Siluestri Papæ in eadem distinctione legitur, † Consulto omnium statuimus, ut sacrificium altaris non in serico panno aut intincto, quisquam celebrare missam præsumat: sed in panno lineo ab Episcopo consecrato, sicut corpus Christi in sindone linea & munda sepultum fuit. Competit et pannels lineus propter sui munditiam, ad significandam conscientie puritatem: & propter multiplicem laborem, quo talis pannus preparatur, ad significandam Christi passionem.

AD OCTAUM dicendum, quod dispensatio sacramentorum pertinet ad ministros ecclesiæ: sed consecratio eorum est ab ipso Deo. & ideo ministri ecclesiæ non habent aliquid statuere circa formam consecrationis: sed circa usum sacramenti, & modum celebrandi. & ideo si sacerdos uerba consecrationis proferat super materia debita, cum intentione consecrandi, absque omnibus prædictis. scilicet domo & altari, calice, & corporali consecratis, & ceteris huiusmodi per ecclesiam institutis, consecrat quidem in rei ueritate corpus Christi: peccat tamen grauiter, ritum ecclesiæ non seruans.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum conuenienter ordinentur ea, que circa hoc sacramentum dicuntur.

AD QVARTVM sic proceditur. VI quod inconuenienter ordinentur ea, que circa hoc sacramentum dicuntur. Hoc enim sacramentum uerbis Christi consecratur, ut Ambr. dicit in lib. de Sacramento. Non ergo debent aliqua alia in hoc sacramento dici, quam uerba Christi.

¶ 2 Præ. Verba & facta Christi nobis per euangelium innotescunt: sed quedam dicuntur circa consecrationem huius sacri, que in euangelij non ponuntur: non enim legitur in euangelio quod Christus in consecratione huius sacri, oculos ad cælum leuauerit, similiter etiam in euangelij dicitur: Accipite, & comedite, nec ponitur omnes, cum in celebratione huius sacramenti dicitur: Eleuatis oculis in cælum: & iterum, Accipite & manducate ex hoc omnes. inconuenienter ergo huiusmodi uerba dicuntur in celebratione huius sacramenti.

¶ 3 Præ. Omnia sacra ordinantur ad salutem fidelium: sed in celebratione aliorum sacramentorum non fit communis oratio pro salute fidelium defunctorum. ergo inconuenienter fit in hoc sacramento.

¶ 4 Præ. Baptismus dicitur specialiter fidei sacramentum. ergo que pertinent ad institutionem fidei, magis debent circa baptismum tradi, quam circa hoc sacramentum, sicut doctrina apostolica & euangelica.

¶ 5 Præ. In omni sacro exigitur deuotio fidelium. non ergo magis in hoc sacramento, quam in alijs deberet excitari deuotio fidelium per laudes diuinas, & admonitiones, puta cum dicitur, Sursum corda.

¶ 6 Præ. Minister huius sacramenti est sacerdos, ut dictum est. † Omnia ergo que in hoc sacramento dicuntur, à sacerdote dici deberent, & non quedam à ministris, quedam a choro.

¶ 7 Præ.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

4. dist. 1. q. 1. art. 5. q. 2. ad 2. & dist. 8. in expos. & dist. 13. i. expos. princ. & dist. 15. q. 4. artic. 1. q. 1. or. et. i. Titm. 2. lect. 1.

Q. 82. art. 1.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.

De consecr. dist. 1. c. Cog sulco.